

Penitencjaria Apostolska: rozgrzeszenie ogólne w bezpośrednim niebezpieczeństwie śmierci

Spowiedź indywidualna jest zwyczajowym sposobem sprawowania sakramentu pojednania, podczas gdy rozgrzeszenie ogólne, bez uprzedniej spowiedzi indywidualnej, nie może być udzielone, chyba że istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci ponieważ nie ma wystarczająco dużo czasu na wysłuchanie spowiedzi poszczególnych penitentów (por. kan. 961, § 1 KPK), lub też występuje poważna konieczność (por. kan. 961, § 1, 2 KPK), za rozpatrzenie której odpowiedzialny jest biskup diecezjalny, biorąc pod uwagę kryteria uzgodnione z innymi członkami Konferencji Episkopatu (por. kan. 455, § 2 KPK) i przy konieczności, aby rozgrzeszenie było ważne, *votum sacramenti* ze strony indywidualnego penitenta, to znaczy postanowienie wyznania we właściwym czasie grzechów ciężkich, których w tym czasie nie można było wyznać (por. kan. 962, § 1 KPK) – podkreślono w opublikowanej dziś nocie Penitencjarii Apostolskiej.

Wskazano, że taka sytuacja może mieć miejsce w przypadku, gdy nie ma wystarczająco dużo czasu na wysłuchanie spowiedzi poszczególnych penitentów, lub też występuje poważna konieczność, za rozpatrzenie której odpowiedzialny jest biskup diecezjalny, „biorąc pod uwagę kryteria uzgodnione z innymi członkami Konferencji Episkopatu i przy konieczności, aby rozgrzeszenie było ważne, *votum sacramenti* ze strony indywidualnego penitenta, to znaczy postanowienie wyznania we właściwym czasie grzechów ciężkich, których w tym czasie nie można było wyznać”.

„Jeśli pojawi się nagle potrzeba udzielenia rozgrzeszenia sakramentalnego kilku wiernym naraz, kapłan ma obowiązek zawiadomić o tym w miarę możliwości biskupa diecezjalnego lub, jeśli nie może, jak najszybciej go o tym poinformować (por. Ordo Paenitentiae, nr 32). W obecnej sytuacji zagrożenia pandemią do biskupa diecezjalnego należy zatem wskazanie kapłanom i penitentom, że podczas indywidualnego sprawowania sakramentu pojednania należy zwracać szczególną uwagę na to, aby spowiedź odbywała się w przewietrzonym miejscu poza konfesjonalem, z zachowaniem odpowiedniego dystansu, przy użyciu masek ochronnych, zwracając absolutną uwagę na sakrament i niezbędną dyskrecję” – podkreśla Penitencjaria Apostolska.

Wskazuje również, że do biskupa diecezjalnego należy zawsze ustalenie, „na terenie własnego okręgu kościelnego i w zależności od poziomu pandemii, przypadków poważnej konieczności, w których zgodne z prawem jest udzielenie rozgrzeszenia ogólnego: na przykład przy wejściu do oddziałów szpitalnych, gdzie hospitalizowani są zakażeni wierni zagrożeni śmiercią, stosując w miarę możliwości i przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności środki nagłaśniające, aby można było usłyszeć rozgrzeszenie”.

Penitencjaria dodaje, że należy rozważyć potrzebę i celowość utworzenia, w razie potrzeby, w porozumieniu z władzami sanitarnymi, grup „nadzwyčajnych kapelanów szpitalnych”, także na zasadzie dobrowolności i zgodnie z normami ochrony przed zarażeniem, aby zagwarantować niezbędną pomoc duchową chorym i umierającym.

„Tam, gdzie poszczególni wierzący znajdują się w bolesnej niemożności uzyskania rozgrzeszenia sakramentalnego, należy pamiętać, że żal doskonały, płynący z miłości do Boga nad wszystko umiłowanego, wyrażony w szczerzej prośbie o przebaczenie (takiej, jaką penitent jest obecnie w stanie wyrazić), i któremu towarzyszy votum confessionis, czyli stanowcze postanowienie, aby jak najszybciej przystąpić do spowiedzi sakramentalnej, uzyskują przebaczenie grzechów, nawet śmiertelnych (por. KKK, nr 1452)” – czytamy w dokumencie.

BP KEP

Publikujemy pełną treść dokumentu:

NOTA PENITENCJARII APOSTOLSKIEJ
ODNOŚNIE SAKRAMENTU POJEDNANIA
W OBECNEJ SYTUACJI PANDEMII,
20.03.2020 R.

„A oto Ja jestem z Wami przez wszystkie dni”

(Mt 28, 20)

Powaga obecnych okoliczności wymaga refleksji nad pilnością i istotnym znaczeniem Sakramentu Pojednania, wraz z pewnymi niezbędnymi wyjaśnieniami, zarówno dla wiernych świeckich, jak i dla szafarzy powołanych do sprawowania tego Sakramentu.

Także czasach Covid-19 Sakrament Pojednania jest udzielany zgodnie z powszechnym prawem kanonicznym i z przepisami *Ordo Paenitentiae*.

Spowiedź indywidualna jest zwyczajowym sposobem sprawowania tego sakramentu (por. kan. 960 KPK), podczas gdy rozgrzeszenie ogólne, bez uprzedniej spowiedzi indywidualnej, nie może być udzielone, chyba że istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci, ponieważ nie ma wystarczająco dużo czasu na wysłuchanie spowiedzi poszczególnych penitentów (por. kan. 961, § 1 KPK), lub też występuje poważna konieczność (por. kan. 961, § 1, 2 KPK), za rozpatrzenie której odpowiedzialny jest biskup diecezjalny, biorąc pod uwagę kryteria uzgodnione z innymi członkami Konferencji Episkopatu (por. kan. 455, § 2 KPK) i przy konieczności, aby rozgrzeszenie było ważne, *votum sacramenti* ze strony indywidualnego penitenta, to znaczy postanowienie wyznania we właściwym czasie grzechów ciężkich, których w tym czasie nie można było wyznać (por. kan. 962, § 1 KPK).

Penitencjaria Apostolska uważa, że szczególnie w miejscach najbardziej dotkniętych zarazą pandemiczną i dopóki zjawisko to nie zostanie opanowane, istnieje poważna konieczność, o której mowa w kan. 961, § 2 KPK.

Wszelkie dalsze szczegóły są pozostawione na mocy prawa biskupom diecezjalnym, zawsze z uwzględnieniem najwyższego dobra zbawienia dusz (por. kan. 1752 KPK).

Jeśli pojawi się nagła potrzeba udzielenia rozgrzeszenia sakramentalnego kilku wiernym naraz, kapłan ma obowiązek zawiadomić o tym w miarę możliwości biskupa diecezjalnego lub, jeśli nie może, jak najszybciej go o tym poinformować (por. *Ordo Paenitentiae*, nr 32).

W obecnej sytuacji zagrożenia pandemią do biskupa diecezjalnego należy zatem wskazanie kapłanom i penitentom, że podczas indywidualnego sprawowania sakramentu pojednania należy zwracać szczególną uwagę na to, aby spowiedź odbywała się w przewietrzonym miejscu poza konfesjonałem, z zachowaniem odpowiedniego dystansu, przy użyciu masek ochronnych, zwracając absolutną uwagę na sakrament i niezbędną dyskrecję.

Ponadto, do biskupa diecezjalnego należy zawsze ustalenie, na terenie własnego okręgu kościelnego i w zależności od poziomu pandemii, przypadków poważnej konieczności, w których zgodne z prawem jest udzielenie rozgrzeszenia ogólnego: na przykład przy wejściu do oddziałów szpitalnych, gdzie hospitalizowani są zakażeni wierni zagrożeni śmiercią, stosując w miarę możliwości i przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności środki nagłaśniające, aby można było usłyszeć rozgrzeszenie.

Należy rozważyć potrzebę i celowość utworzenia, w razie potrzeby, w porozumieniu z władzami sanitarnymi, grup „nadzwyczajnych kapelanów szpitalnych”, także na zasadzie dobrowolności i zgodnie z normami ochrony przed zarażeniem, aby zagwarantować niezbędną pomoc duchową chorym i umierającym.

Tam, gdzie poszczególni wierzący znajdują się w bolesnej niemożności uzyskania rozgrzeszenia sakramentalnego, należy pamiętać, że żal doskonały, płynący z miłości do Boga nad wszystko umiłowanego, wyrażony w szczerzej prośbie o przebaczenie (takiej, jaką penitent jest obecnie w stanie wyrazić), i któremu towarzyszy *votum confessionis*, czyli stanowcze postanowienie, aby jak najszybciej przystąpić do spowiedzi sakramentalnej, uzyskują przebaczenie grzechów, nawet śmiertelnych (por. KKK, nr 1452).

Nigdy wcześniej tak jak teraz Kościół nie doświadczył mocy komunii świętych, wznosząc do swego Pana Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego swoje prośby i modlitwy, zwłaszcza Ofiarę Mszy Świętej, odprawianą przez kapłanów codziennie, nawet bez ludzi.

Kościół, jako dobra matka, błaga Pana o uwolnienie ludzkości od tej plagi, wzywając wstawiennictwa Najświętszej Maryi Panny, Matki Miłosierdzia i Uzdrawienia Chorych, oraz Jej Oblubieńca, św. Józefa, pod którego opieką Kościół od zawsze kroczy po świecie.

Niech Najświętsza Maryja Panna i św. Józef wyjednają dla nas obfite łaski pojednania i zbawienia, podczas gdy my wsłuchujemy się uważnie w Słowo Pana, który dziś powtarza ludzkości: „Zatrzymajcie się, i we Mnie uznajcie Boga” (Ps 46, 11), „A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni” (Mt 28, 20).

W Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 19 marca 2020 roku,
W Uroczystość św. Józefa, Oblubieńca NMP, Patrona Kościoła Powszechnego.

Kard. Mauro Piacenza
Penitencjarz Większy

Ks. Prał. Krzysztof Nykiel
Regens